પાઠ આયોજન

ધોરણ – 7

આયોજન કરનાર –દિપ્તીબેન જોષી

વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	1	રાજપૂતયુગ : નવા શાસકો અને રાજ્યો	7	1. ઉત્તર ભારતનાં રાજાઓ અને રાજવંશો વિશે જણાવી શકશે. 2. દક્ષિણ ભારતનાં રાજાઓ અને રાજવંશો વિશે જણાવી શકશે. 3. રાજપૂતો અને રાજપૂતાણીઓની વિશેષતાઓ વિશે જણાવી શકશે.	1. ઉત્તર ભારતનાં રાજવંશો વિશેની ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 2. ઉત્તર ભારતનાં રાજાઓ વિશેની ચર્ચા. 3. દક્ષિણ ભારતનાં રાજવંશો વિશેની ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 4. દક્ષિણ ભારતનાં રાજાઓ વિશેની ચર્ચા.	ઐતિહાસિક સ્થળની મુલાકાત	1. QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ. 2. ઉત્તર ભારતનાં રાજાઓ વિશેનો ક્રમિક ચાર્ટ બનાવવો. 3. ઉત્તર ભારતનાં રાજવંશોના પપેટ બનાવી સમજ આપવી. 4. દક્ષિણ ભારતનાં રાજાઓ વિશેનો ક્રમિક ચાર્ટ બનાવવો. 5. દક્ષિણ ભારતનાં રાજવંશોના પપેટ બનાવી સમજ આપવી.	રાજાઓના ફોટા, રાજાઓની માહિતી દર્શાવતો ચાર્ટ, ભારતનો નકશો	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	2	દિલ્લી સલ્તનત	6	1. દિલ્લી સલ્તનતના શાસકો અને તેના જુદા-જુદા વંશો વિશે જણાવી શકશે. 2. દિલ્લી સલ્તનત સમયનાં સ્થાપત્યો તથા અન્ય બાંધકામો વિશે જણાવી શકશે.	1. દિલ્લી સલ્તનતના જુદા-જુદા વંશોનો ક્રમિક ચાર્ટ બનાવડાવી સમાજ આપવી. 2. દિલ્લી સલ્તનત સમયનાં સ્થાપત્યોની ફોટા તથા ઇન્ટરનેટ પરથી વિડીયો દ્વારા સમજ. 3. બહમની રાજ્યો તથા વિજયનગર રાજ્ય વિશેની ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી.	નજીકનાં સ્થાપત્યની મુલાકાત	1. દિલ્લીમાં આવેલ પ્રવાસન સ્થળોની માહિતી એકત્ર કરી હસ્તલિખિત અંક તૈયાર કરવો. 2. QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ. 3. તમારા ગામ, શહેર કે જિલ્લાના દેશી રાજ્ય કે રજવાડાની વંશાવલી તૈયાર કરાવવી. 4. વિજયનગર અને બહમની સામ્રાજ્યની સ્થાપત્યકલા વિશે સચિત્ર હસ્તલિખિત અંક તૈયાર કરાવવો.	દિલ્લી સલ્તનતના સુલતાનોના ફોટા, ભારતનો નકશો	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	3	મુઘલ સામ્રાજ્ય	8	1. મુઘલ સામ્રાજ્યના મહત્વનાં શાસકો વિશે જણાવી શકશે. 2. મુઘલકાળની શાસનવ્યવસ્થા, સમાજવ્યવસ્થા, કલા, સાહિત્ય, આર્થિક સ્થિતિ વિશે જણાવી શકશે.	1. મુઘલ શાસકોની માહિતી દર્શાવતો ચાર્ટ બનાવવો. 2. મુઘલ સમયની શાસનવ્યવસ્થા વિશે ચર્ચા. 3. મુઘલકાળના સ્થાપત્યો વિશેની ફોટા તથા ચાર્ટ દ્વારા સમજ.		1. મુઘલ સ્થાપત્યો વિશેનો ફોટા સહિત હસ્તલિખિત અંક તૈયાર કરાવવો. 2. મુઘલ શાસકો વિશેની માહિતી દર્શાવતી ફોટાવાળી પોથી તૈયાર કરાવવી. 3. QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ. 4. મુઘલ સમયનાં ચિત્રો, કલા, સાહિત્ય વિશેની માહિતી ઇન્ટરનેટની મદદથી પૂરી પડી સમજ આપવી.	મુઘલ શાસકોના ફોટા, સ્થાપત્યોના ફોટા,ભારતનો નકશો	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	4	મધ્યયુગીન સ્થાપત્યો, શહેરો, વેપારી અને કારીગરો	8	1. મધ્યયુગીન સ્થાપત્યો અને તેની શૈલી વિશે જણાવી શકશે. 2. ગુજરાતનાં સ્થાપત્યો તથા વિવિધ કલાઓ અને સંસ્કૃતિ વિશે જણાવી શકશે. 3. મુઘલ સમયનાં સ્થાપત્યો અને શૈલી વિશે જણાવી શકશે.	1. મધ્યયુગીન સ્થાપત્યોની ફોટા તથા ઇન્ટરનેટ દ્વારા સમજ. 2. મધ્યયુગીન કલા અને સંસ્કૃતિ વિશે ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી. 3. ગુજરાતનાં સ્થાપત્યોની ફોટા તથા ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 4. ગુજરાતની કલાઓ, વેપાર, લોકનૃત્યો, હસ્તકલા વગેરેની યુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ.	મેળાની મુલાકાત, પાળિયાની મુલાકાત, કોઈ એક સ્થાપત્યની મુલાકાત	1. કોઈ એક સ્થાપત્યની મુલાકાત કરાવી તેની સમજ આપવી. 2. જુદા-જુદા સ્થાપત્યોની ફોટા સહિત સંગ્રહપોથી બનાવવી. 3. QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ. 4. ગુજરાત વિશેની સંપૂર્ણ માહિતી દર્શાવતો ગ્રંથ બનાવડાવવો. 5. મધ્યયુગના સાહિત્ય વિશેની માહિતીનો ચાર્ટ બનાવવો. 6. ગુજરાતનાં લોકનૃત્યોના યુ-ટ્યુબ વિડીયો બતાવી સમજ આપવી.	સ્થાપત્યોનાં ફોટા, ચાર્ટ, ભારત તથા ગુજરાતનો નકશો, ગુજરાતની પ્રખ્યાત વસ્તુઓનો આલ્બમ	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	5	વનવાસી, વિચરતી જાતિ અને સ્થાનિક સમુદાય	6	1. જુદી-જુદી જનજાતિઓ અને વિચરતી જાતિઓ વિશે જણાવી શકશે. 2. ભારતમાં આવેલાં મુખ્ય જનજાતિઓના વસવાટના ક્ષેત્રો વિશે નકશા દ્વારા માહિતી મેળવી શકશે. 3. જુદી-જુદી જાતિઓની સંસ્કૃતિ અને સમયાંતરે આવેલાં પરિવર્તનો વિશે જણાવી શકશે.	1. જુદી-જુદી જાતિઓ વિશેની યુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ. 2. ભારતનાં નકશામાં જુદી-જુદી જાતિઓના વસવાટના સ્થાન વિશેની માહિતી દર્શાવવી. 3. જુદી-જુદી જાતિઓની સંસ્કૃતિઓના ફોટા તથા વિડીયો દ્વારા તેમની સંસ્કૃતિ વિશેની સમજ.		1. ગામમાં વસતી જુદી-જુદી જાતિઓની માહિતી એકત્ર કરી તેનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરાવવો. 2. વિચરતી જાતિના લોકો અને તેમના જીવન વિશેની માહિતી યુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા પૂરી પાડવી. 3. આદિવાસીઓના મેળા અને તેમાં થતી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓના વિડીયો બતાવવા. 4. જનજાતિઓના વસવાટના સ્થાન નકશામાં દર્શાવવા.	ભારતનો નકશો, વિચરતી જાતિની સંસ્કૃતિનાં ફોટાનો આલ્બમ	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	6	ભક્તિયુગ : ધાર્મિક સમુદાયો અને વિચારકો	7	1. ભક્તિયુગના મુખ્ય સંતો અને તેમની વિચારધારા વિશે જણાવી શકશે. 2. સૂફી આંદોલન અને તેની પરંપરાઓ વિશે જણાવી શકશે. 3. ભક્તિ અને સૂફી આંદોલનની અસરો જણાવી શકશે.	1. ભક્તિ આંદોલનના સંતો વિશેની ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 2. સૂફી આંદોલન અને તેની પરંપરાઓ વિશે ચર્ચા. 3. ભક્તિ અને સૂફી આંદોલનની અસરો અને તેનાથી સમાજમાં આવેલા પરિવર્તનો વિશે ચર્ચા.		1. સંતોના ફોટાનો આલ્બમ બનાવવો. 2. સર્વધર્મ પ્રાર્થનાનું પ્રાર્થના સંમેલનમાં ગાન કરાવવું અને દરેક ધર્મનું મહત્વ સમજાવવું. 3. સર્વધર્મ પ્રાર્થનાપોથી બનાવવી. 4. દરેક ધર્મના સ્થાપકો વિશેની માહિતીનો હસ્તલિખિત ગ્રંથ બનાવવો. 5. કબીરના દોહાનું ગાન કરાવવું.	સંતોના ફોટા, સર્વધર્મ પ્રાર્થનાપોથી	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	7	પ્રાદેશિક સંસ્કૃતિનું ઘડતર	9	1. ભારતની વિવિધ ભાષાઓના વિકાસ અને ઉદભવ વિશે જણાવી શકશે. 2. ભારતનાં ઉત્સવો વિશે જણાવી શકશે. 3. ભારતનાં મુખ્ય શાસ્ત્રીય નૃત્યો વિશે જણાવી શકશે. 4. ભારતની ચિત્રકલા, પાળિયા, મંદિરોની શૈલી વિશે જણાવી શકશે.	1. ભારતની વિવિધ ભાષાઓની ઓડિયો તથા વિડીયો સંભળાવી સમજ. 2. ભારતનાં ઉત્સવોની ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 3. ભારતના નૃત્યોની ચિત્રોના લેમિનેશન કાર્ડ દ્વારા સમજ. 4. ભારતનાં મંદિરોના ફોટા બતાવી તેની શૈલી વિશેની સમજ. 5. ચિત્રકલા અને લઘુકલાની ચિત્રો બતાવી સમજ.		1. મીરાબાઈ, નરસિંહ મહેતા તથા ભાલણની કવિતાઓની પોથી બનાવવી. 2. બેસતા વર્ષની ઉજવણી વિશે ચર્ચા. 3. જુદા-જુદા ધર્મના તહેવારોની ચિત્રો દ્વારા સમજ. 4. મેળાઓ વિશેની યુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ. 5. ગુજરાતનાં સૂફીસંતો વિશેની માહિતી દર્શાવતો ગ્રંથ. 6. ભારતનાં વિવિધ રાજ્યોમાં લેવાતા ભોજનની યાદી તથા વસ્ત્રોની યાદી અને તુલના.	નૃત્યોનાં લેમિનેશન કાર્ડ, ભારતનો નકશો, ધર્મના ચિત્રો, તહેવારોના ચિત્રો	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	8	અઢારમી સદીના રાજકીય શાસકો	5	1. મુઘલવંશના અંતિમ શાસકો વિશે જણાવી શકશે. 2. રાજપૂત શાસન, મરાઠા સામ્રાજ્ય, શીખ સામ્રાજ્ય અને તેના શાસકો વિશે જણાવી શકશે.	1. મુઘલવંશનાં અંતિમ શાસકો વિશેની ચાર્ટ તથા ચિત્રો દ્વારા સમજ. 2. રાજપૂત શાસન, મરાઠા શાસન અને શીખ સામ્રાજ્યના શાસકોની જુદી-જુદી ફિલ્મ નિદર્શન દ્વારા સમજ.		1. મુઘલવંશનાં અંતિમ શાસકોનો ચાર્ટ બનાવવો. 2. રાજપૂત શાસન તથા મરાઠા શાસન પર આધારિત ફિલ્મોનું નિદર્શન કરવી માર્ગદર્શન આપવું. 3. 18 મી સદીના જુદા-જુદા શાસકોએ કરેલ શાસન અને વિસ્તાર વિશેની નકશા દ્વારા સમજ. 4. QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ.	ચાર્ટ, ભારતનો નકશો	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	9	પૃથ્વીની આંતરિક રચના અને ભૂમિસ્વરૂપો	8	1. પૃથ્વીનાં આંતરિક ભાગો વિશે જણાવી શકશે. 2. ખડકો અને તેના પ્રકારો વિશે જણાવી શકશે. 3. જુદા-જુદા ભૂમિસ્વરૂપોના નિર્માણ અને કાર્ય વિશે જણાવી શકશે.	1. પૃથ્વીના આંતરિક ભાગોની આકૃતિ દ્વારા સમજ. 2. ખડકો અને તેના પ્રકારોની ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 3. જુદા–જુદા ભૂમિસ્વરૂપો વિશે ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી અને જરૂરી વિડીયો નિદર્શન.	નજીકનાં ભૂમિસ્વરૂપની મુલાકાત	1. ભૂકંપ તથા જ્વાળામુખીની યુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ. 2. પૃથ્વીના આંતરિક ભાગોની આકૃતિ દોરાવવી. 3. QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ. 4. ખડકો અને તેના પ્રકારો વિશેની ચાર્ટ તથા વિડીયો દ્વારા સમજ. 5. નદી, હિમનદી, પવન, સમુદ્ર વગેરેનું નિર્માણ અને કાર્ય અંગેની ચર્ચા તથા વિડીયો દ્વારા સમજ. 6. સ્થાનિક પર્યાવરણમાંથી ખડકોનાં ટુકડાનું એકત્રીકરણ.	ખડકોનો ચાર્ટ, ભૂકંપ અને જ્વાળામુખી અંગેના ચિત્રો	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	10	પર્યાવરણનાં ઘટકો અને આંતરસંબંધો	8	1. પર્યાવરણના ઘટકો અને તેના પ્રકારો વિશે જણાવી શકશે. 2. પાણીનું વિતરણ અને ભરતી-ઓટ વિશે જણાવી શકશે. 3. પ્રદૂષણ અને તેના પ્રકારો તથા અટકાવવાના ઉપાયો વિશે જણાવી શકશે.	1. પર્યાવરણના ઘટકો વિશેની ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 2. પર્યાવરણના પ્રકારો વિશે ચર્ચા. 3. ભરતી-ઓટ વિશેની યુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ. 4. પ્રદૂષણ અને તેના પ્રકારોની ચાર્ટ દ્વારા સમજ.		1. પર્યાવરણના ઘટકોનો ચાર્ટ બનાવવો. 2. પર્યાવરણના પ્રકારો અને તેના ઘટકોની ચર્ચા. 3. પાણીનું જુદા-જુદા સ્વરૂપોમાં વિતરણ અને ભરતી-ઓટ વિશેની વિડીયો દ્વારા સમજ. 4. પ્રદૂષણ અને તેના પ્રકારોની ચિત્રો તથા ચાર્ટ તેમજ વિડીયો દ્વારા સમજ. 5. QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ.	જુદા-જુદા ચાર્ટ, પ્રદૂષણના ચિત્રો	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	11	વાતાવરણની સજીવો પર અસરો	8	1. વાતાવરણની ઉત્પત્તિ, વાયુઓ, સ્તરરચના વિશે જણાવી શકશે. 2. હવામાન, આબોહવા, તાપમાન, વાતાવરણનું દબાણ, પવનો અને ભેજ વિશે જણાવી શકશે. 3. જંગલો અને તેના પ્રકારો તથા તેમાં વસતાં પ્રાણીઓ વિશે જણાવી શકશે.	1. વાતાવરણનાં વાયુઓની આકૃતિ દ્વારા સમજ. 2. વાતાવરણનાં સ્તરોની આકૃતિ તથા ચિત્રો દ્વારા સમજ. 3. હવામાન અને આબોહવાની તુલના અને ચર્ચા. 4. પવનો અને તેના પ્રકારોની ચર્ચા. 5. જંગલો અને તેના પ્રકારો, તેમાં થતાં વૃક્ષો, પ્રાણીઓની ચિત્રો તથા વિડીયો દ્વારા સમજ.		1. વાતાવરણમાં આવેલા વાયુઓનું પ્રમાણ દર્શાવતી આકૃતિ દોરવાવી. 2. વાતાવરણનાં સ્તરોની ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 3. આબોહવાની માનવજીવન પર થતી અસરો વિશેની વિડીયો દ્વારા સમજ. 4. પવનો અને તેના પ્રકારોની ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 5. જંગલો અને તેના પ્રકારો તથા તેમાં જોવા મળતાં પ્રાણીઓની ચાર્ટ તથા ચિત્રો દ્વારા સમજ.	પાઠમા આવતાં ચાર્ટ, ચિત્રો, પૃથ્વીનો ગોળો, દુનિયાનો નકશો, ભારતનો નકશો	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	12	આપત્તિ અને વ્યવસ્થાપન	7	1. આપત્તિ અને તેના પ્રકારો વિશે જણાવી શકશે. 2. કુદરતી આપત્તિઓ, તેની અસરો, બચવાના ઉપાયો જણાવી શકશે. 3. આપત્તિની અસરો જણાવી શકશે.	1. આપત્તિના પ્રકારોની ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 2. કુદરતી આપત્તિઓની યુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ. 3. આપત્તિઓની અસરો દર્શાવતા વિડીયો બતાવવા.	નજીકનાં આપત્તિગ્રસ્ત સ્થળની મુલાકાત	1. સમાચારપત્રોમાં આવતાં આપત્તિ વિશેના સમાચારોનાં કટિંગ્સનો સંગ્રહ કરાવવો. 2. જુદી-જુદી કુદરતી આપત્તિઓના વિડીયો બતાવી રાખવાની સાવચેતી વિશે સમજ આપવી. 3. કુદરતી આપત્તિઓના ફોટા એકત્ર કરાવવા. 4. ત્સુનામીના મોજાની આકૃતિ દ્વારા સમજ. 5. સ્થાનિક વિસ્તારમાં પાણી ભરાતું હોય તેવા સ્થળોની યાદી 6. ગુજરાતમાં ભૂકંપના ભોગ બનેલ જિલ્લા નકશામાં દોરવા.	સમાચારપત્રોના કટિંગ્સ, આપત્તિઓના ચિત્રો, ભારત તથા ગુજરાતનો નકશો	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 | વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન | આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	13	સંસાધનોનું જતન અને સંરક્ષણ	8	1. સંસાધનનો અર્થ અને તેના પ્રકારો જણાવી શકશે. 2. જુદા-જુદા કુદરતી સંસાધનોના પ્રાપ્તિસ્થાનો, મહત્વ વગેરે જણાવી શકશે. 3. વનસ્પતિ અને પ્રાણીજીવન વિશે જણાવી શકશે.	1. સંસાધનનો અર્થ અને પ્રકારો વિશે ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી. 2. કુદરતી સંસાધનોની ચાર્ટ, ચિત્રો, ફોટા દ્વારા સમજ. 3. વનસ્પતિ અને પ્રાણીજીવન વિશેની ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી.	સ્થાનિક વિસ્તારોમાંથી મળતાં સંસાધનોનાં પ્રાપ્તિસ્થાનોની મુલાકાત	1. વિવિધ પ્રકારના જમીનના નમૂના એકત્ર કરાવી ભૂમિ-સંસાધનની સમજ. 2. સ્થાનિક વિસ્તારનાં સિંચાઇ માધ્યમોની યાદી બનાવવી. અને જળ-સંસાધનની સમજ. 3. રોજબરોજમાં ઉપયોગી ખનીજોની યાદી બનાવી ખનીજ-સંસાધનની સમજ. 4. સ્થાનિક વિસ્તારની વનસ્પતિઓની યાદી બનાવી વન-સંસાધનની સમજ. 5. કચ્છ લોકજીવનની વિડીયો દ્વારા સમજ.	કુદરતી સંસાધનનાં ચિત્રો, ચાર્ટ્સ, ફોટા, ભારત તથા ગુજરાતનો નકશો	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	14	લોકશાહીમાં સમાનતા	5	1. સમાનતાનો અર્થ તથા ઉદાહરાણો આપી શકશે. 2. મતાધિકારમાં સમાનતા, બાળમજૂરી, શ્રમ અને મહેનતાણું તથા લોકશાહીમાં સમાનતા વિશે જણાવી શકશે.	1. સમાનતાનો અર્થ અને મહત્વ વિશે ચર્ચા. 2. વિવિધ ઉદાહરણો તથા વિડીયો દ્વારા બાળમજૂરી, શ્રમ અને મહેનતાણું તથા લોકશાહીમાં સમાનતાની સમજ.		1. સમાનતાનો અર્થ સમજાવવા સ્થાનિક કક્ષાના ઉદાહરણો પૂરા પાડી સમજ. 2. QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ. 3. બાળમજૂરી ગુનો બને છે તે અંગેની યુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ. 4. સમાન કામ, સમાન વેતન વિશેની ચર્ચા તથા વિડીયો દ્વારા સમજ.	લોકશાહી વિશેના પોસ્ટર	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્ક્સ
1	15	રાજ્ય સરકાર	9	1. રાજ્ય સરકારની રચના અને ભૂમિકા વિશે જણાવી શકશે. 2. સરકારનાં અંગો અને તેનાં કાર્યો વિશે જણાવી શકશે. 3. ચૂંટણી પ્રક્રિયા વિશે જણાવી શકશે. 4. રાજયપાલ તથા મુખ્યમંત્રીની નિમણૂક અને કાર્યો જણાવી શકશે. 5. વડી અદાલત વિશે જણાવી શકશે. 6. આરોગ્ય અંગે સરકારની વિવિધ યોજનાઓ જણાવી શકશે.	1. રાજ્ય સરકારની રચનાની ચાર્ટ દ્વારા સમજ. 2. સરકારનાં અંગો અને તેનાં કાર્યો વિશે ચર્ચા. 3. શાળા પંચાયતની ચૂંટણી દ્વારા ચૂંટણી પ્રક્રિયાની સમજ. 4. રાજ્યપાલ તથા મુખ્યમંત્રીના કાર્યોની ચર્ચા. 5. વડી અદાલત વિશે ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી. 6. જાહેર સ્વાસ્થ્ય સેવાઓની જુદા-જુદા ફોટા તથા વિડીયો દ્વારા સમજ.	વિધાનસભા ભવનની મુલાકાત, વડી અદાલતની મુલાકાત, પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રની મુલાકાત	1. સ્થાનિક ધારાસભ્યનો સંપર્ક નંબર મેળવી સ્થાનિક લોકોના પ્રશ્નોથી માહિતગાર કરવા. 2. મોક વિધાનસભાનું આયોજન. 3. શાળા પંચાયતની ચૂંટણી તથા મંત્રીમંડળની રચના. 4. સરકારના અંગો અને કાર્યો વિશેનો ચાર્ટ બનાવવો. 5. સ્થાનિક વિધાનસભા મતક્ષેત્રનો વિસ્તાર દર્શાવતો નકશો તૈયાર કરવો. 6. સરકાર અંગેના સમાચારપત્રોના કટિંગ્સનો સંગ્રહ.	સરકારનાં અંગોનો ચાર્ટ, ભારત તથા ગુજરાતનો નકશો, સમાચારપત્રોના કટિંગ્સ	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્ક્સ
1	16	જાતિગત ભિન્નતા	6	1. જાતિગત ભિન્નતા અને તેનાં માટેનાં જવાબદાર કારણો વિશે જણાવી શકશે. 2. નારી સશક્તિકરણ અને વિવિધ ક્ષેત્રોમાં મહિલાઓનો ફાળો જણાવી શકશે. 3. જન્મ-પ્રમાણ અને મહિલા આંદોલન વિશે જણાવી શકશે.	1. જાતિગત ભિન્નતા અંતર્ગત વિવિધ વિડીયો દ્વારા સમજ. 2. વિવિધ ક્ષેત્રોમાં મહિલાઓના યોગદાન અંગેની ચાર્ટ તથા ચિત્રો દ્વારા સમજ. 3. સ્ત્રી-પુરુષના જન્મ-પ્રમાણ અંગેની ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી. 4. મહિલા આંદોલનોની ઉદાહરણો દ્વારા સમજ.	પ્રતિષ્ઠિત મહિલાની મુલાકાત	1. વિશિષ્ટ મહિલાઓના ફોટાનું એકત્રીકરણ. 2. જાતિગત ભિન્નતા અંતર્ગત અનીમેટેડ વિડીયો નિદર્શન દ્વારા સમજ. 3. રૂઢિગત માન્યતાઓની કન્યા કેળવણી પર અસર સમજાવવા માટે નાટયીકરણ. 4. સ્ત્રી-પુરુષના જન્મ-પ્રમાણની ચર્ચા. 5. સ્થાનિક મહિલા આંદોલન વિશે માહિતીનું એકત્રીકરણ. 6. ગામનું સ્ત્રી-પુરુષ પ્રમાણ મેળવવું.	મહાન મહિલાઓના ફોટાનું લેમિનેશન કાર્ડ, વિશિષ્ટ મહિલાઓનું સમાજમાં યોગદાન અંગેના ચાર્ટ	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	17	સંચાર-માધ્યમ અને જાહેરાત	8	1. સંચાર-માધ્યમનો અર્થ અને તેનાં પ્રાચીન તેમજ આધુનિક ઉપકરણો વિશે જણાવી શકશે. 2. સંચાર માધ્યમ અને ટેકનોલોજી એકબીજાનાં સંલગ્ન કેવી રીતે રહે તે સમજાવી શકશે. 3. જાહેરતનો અર્થ, માધ્યમો, ફાયદા, ગેરફાયદા વિશે જણાવી શકશે.	1. સંચાર-માધ્યમના સાધનો પ્રત્યક્ષ બતાવી સમજાવી શકાય. 2. સંચાર-માધ્યમના પ્રાચીન અને આધુનિક ઉપકરણો વિશેની ચર્ચા. 3. સંચાર-માધ્યમમાં ટેકનોલોજીના લીધે આવેલ પરીવર્તન વિશે યુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ. 4. જાહેરતનો અર્થ અને માધ્યમોની ચાર્ટ દ્વારા સમજ.	પોસ્ટ-ઓફિસની મુલાકાત, ઇસરોની મુલાકાત	1. સંચાર-માધ્યમના સાધનોના ફોટાનો ચાર્ટ. 2. દેશ-વિદેશની ટપાલ-ટિકિટોની સંગ્રહપોથી બનાવવી. 3. બાળકો પાસે પોસ્ટકાર્ડ લખાવવા. 4. બાળકોએ વર્ષ દરમિયાન વાંચેલા પુસ્તકોની યાદી. 5. મોબાઈલ ફોનમાં આવતી શૈક્ષણિક એપની યાદી. 6. ભારત દ્વારા અવકાશમાં મૂકવામાં આવેલ ઉપગ્રહોની યાદી. 7. જાહેરાતોના પોસ્ટર બનાવવા.	સંચાર-માધ્યમોના ફોટા, પોસ્ટકાર્ડ,ટિકિટો, જાહેરાતના ચાર્ટ તથા પોસ્ટર	

પાઠ આયોજન

ધોરણ-7 **વિષય-સામાજિક વિજ્ઞાન** **આયોજન બનાવનારનું નામ-દિપ્તીબેન જોષી**

ક્રમ	એકમ ક્રમ	એકમનું નામ	એકમ પૂર્ણ કરવા માટેના અંદાજીત દિવસો	એકમમાં સમાવિષ્ટ સિદ્ધ કરવાની નિષ્પત્તિઓ	નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવા માટે કરવાનું આયોજન (પ્રયુક્તિ/પ્રવૃત્તિ/પ્રવિધિ)	એકમમાં સમાવિષ્ટ પ્રોજેક્ટ વર્ક	એકમમાં કરવાની થતી પ્રવૃત્તિ/પ્રયોગ	એકમમાં સમાવિષ્ટ નિષ્પત્તિ સિદ્ધિ માટે ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી/TLM	રિમાર્કસ
1	18	બજાર	9	1. બજારનો અર્થ અને તેનાં પ્રકારો વિશે જણાવી શકશે. 2. ગ્રાહકનો અર્થ અને તેનાં હકો અને ફરજો જણાવી શકશે. 3. ઉત્પાદનથી બજાર સુધીની સમગ્ર પ્રકિયા જણાવી શકશે. 4. બજારનું મહત્વ જણાવી શકશે.	1. બજારના પ્રકારોની ચિત્રો દ્વારા સમજ. 2. ગ્રાહકનો અર્થ અને તેનાં હકો અને ફરજો વિશે ચર્ચા. 3. ઉત્પાદનથી બજાર સુધીની [પ્રક્રિયાની ઉદાહરણ દ્વારા સમજ. 4. બજારનાં મહત્વ વિશે ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી.	બજારના કોઈ એક પ્રકારની મુલાકાત	1. બજારનો અર્થ અને પ્રકારોની ચિત્રો તથા ચાર્ટ તેમજ મુલાકાત દ્વારા સમજ. 2. બજારનાં જુદા-જુદા વિડીયો બતાવી સમજ. 3. પ્રમાણિત ચીજવસ્તુઓની નિશાનીઓનો ચાર્ટ બનાવવો. 4. ઓનલાઇન શોપિંગની પ્રક્રિયાની સમજ. 5. ઘરવપરાશની ISI ના માર્કવાળી વસ્તુઓની યાદી બનાવવી. 6. વસ્તુઓનાં રેપરનું એકત્રીકરણ.	બજારના પ્રકારોનો ચાર્ટ તથા ચિત્રો, ISI માર્કવાળી વસ્તુઓ, વસ્તુઓનાં રેપર	